

V únoru 2015 uplynulo 46 let od smrti kamaráda Jana Zajíce z tramské osady Siroty na Severní Moravě.

Jan Zajíc (3. červenec 1950, Vítkov, Šumperk – 25. únor 1969, Praha) byl český středoškolský student, a druhý po Janu Palachovi, se také upálil na protest proti okupaci Československa vojsky Varšavské smlouvy. Jan Zajíc byl velkým přívržencem **trampingu a pod přezdívkou Míša** ho znali všichni kamarádi, kteří jezdili do údolí řeky Moravice a do břidlicových lomů v okolí Vítkova (podnes nejoblíbenější místa ostravských trampů).

Jan Palach zemřel v neděli 19. ledna 1969, pohřeb se konal v sobotu 25. ledna. Mezitím na Václavském náměstí u pomníku sv. Václava skupina mladých lidí, studentů a dělníků, držela protestní hladovku. Jan Zajíc byl mezi nimi.

Před svou smrtí napsal ještě dopis Evě Vavrečkové, která měla být pochodní č.3 a měla se upálit 8. března. Eva Vavrečková tuhle krutou dobu však přežila bez úhony. Později emigrovala do Kanady, kde žije dodnes.

V osudný den si našel vhodné místo v průjezdu budovy číslo 39 na Václavském náměstí, tam se celý natřel hořlavou pastou na parkety. Svůj fatální čin ještě znásobil vypitím lahvičky kyseliny, což mělo znemožnit, aby křičel bolestí. Potom už hořící vyběhl z domu na náměstí. Jistý příslušník SNB jej zahnal zpět do průjezdu, pokusil se ho uhasit, ale již silným žárem byl sám ohrožen. Průvan v chodbě hoření ještě urychlil, takže Jan v bolestných křečích vyběhl po schodech nahoru, na prvním odpočívadle se zhroutil a dohořel. Na zdi zůstal černý stín v podobě kříže a na zemi torzo uhořelého. K svému činu si Jan Zajíc zvolil symbolické datum - den Vítězného února, výročí komunistického puče. Přesně v ten den někdejší symbol svobodného „pražského jara“ Alexander Dubček přijal hlášení milicionářů a vybraným kolektivům předal Řád rudé hvězdy. Nebude to dlouho trvat a stejní milicionáři budou 21. srpna 1969 střílet v Praze a Brně do demonstrantů při prvním výročí sovětské okupace. Jan Zajíc přijel do Prahy dopoledne 25. února 1969. Velice si přál, aby byl pohřben v Praze, to však bylo orgány STB zamítnuto a tak byl pohřben 2. března 1969 ve Vítkově. Statečné činy Jana Zajíce a Jana Palacha ocenil nový demokratický stát udělením nejvyššího československého státního vyznamenání - Řádu T.G.Masaryka in memoriam.

Jeho dopis lidem byl tehdy potom zakázán a nesměl se publikovat:

OBČANÉ REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ!

Protože se navzdory činu Jana Palacha vrací náš život do starých kolejí, rozhodl jsem se, že vyburcuji Vaše vědomí jako POCHODĚŇ č. 2. Nedělám to proto, aby mne někdo oplakával, nebo proto, abych byl slavným, anebo snad, že jsem se zbláznil. K tomuto činu jsem se odhodlal proto, abyste se už vážně vzchopili a nedali s sebou vláčet několika diktátory!

Pamatujte:

"Když někomu vystoupí voda nad hlavu, je už jedno o kolik." Nemáme se čeho bát - jedině smrti. Ale: "Smrt není zlá, strašné je jenom umírání." A toto je pomalé umírání národní svobody. Nenech si, hrdý a krásný český a slovenský lide, diktovat, s kým navěky půjdeš! Vy všichni, na které můj čin zapůsobí a kteří nechcete, aby byly další oběti, uposlechněte následující výzvy!

STÁVKUJTE, BOJUJTE! "KDO NEBOJUJE, NEZVÍTĚZÍ!" Nemám na mysli jen ozbrojený boj. Ať moje pochodeň zapálí Vaše srdce a osvítlí Váš rozum! Ať moje pochodeň svítí na cestu k svobodnému a šťastnému ČESKOSLOVENSKU!

Měli jsme dvě šance a obě jsme zmarnili. Vytvářím šanci třetí. **NEZAHAZUJTE JI!**

Jen tak budu žít dál.

UMŘEL JEN TEN, KDO ŽIL PRO SEBE!

Jan Zajíc.

„Pozdravujte kluky, řeku a les. Sbohem a odpusťte. Honza.“

sestavil Frank Nykl

Tramp

Číslo 3 • březen 1969 • Cena 1,50 Kčs

V ČÍSLE:

- Využijme plíživé kontrarevoluce!
- Torna
- I Ztracenka začínala
- Na Chrudimce
- Vaření bez nádob
- Uzlujtel
- Povídka Dluh
- Z dopisů
- Vtipy
- Čáp a Puk
- Kytarová škola
- Pisničky

Miša už nevyjede

25. února 1969 se na Václavském náměstí upálil osmnáctiletý student Jan Zajíc. Pocházel z Vitkova. Byl členem tramské osady Sirot. Kamarádi mu říkali „Miša“. V dopise, který zanechal rodičům a sourozencům, Miša mimo jiné napsal: ... znám cenu života a vím, že je ta nejvyšší. Ale já hodně chci pro Vás pro všechny, a proto musím hodně platit. Po mém činu nepodléhejte malomyslnosti. Nesmíme se nikdy smířit s nespravedlností, ať už je jakákoliv. Moje smrt Vás k tomu zavazuje. Nechte ze mne udělat blázna! Pozdravujte kluky, řeku a les. Sbohem a odpusťte HONZA.

Co přinutí trampa, aby se dobrovolně a navždy rozešel s kamarády, se svou řekou, se svým lesem? Co přinutí mladého člověka, aby dobrovolně skončil svůj život? Je přesvědčení, že jeho sebeobětování má pro náš národ a naši vlast smysl. Ze jeho nejvyšší oběť zůstane navždy plamínkem v temnotách, který bude burcovat a připomínat.

Chceme ve své krásné zemi žít. Chceme žít v zemi, která bude podle našich představ a ideálů. Jan Zajíc-Miša za ně položil život. Chceme vyjždět do svých lesů, ke svým řekám, zpívat u svých ohňů. Kamarád Miša už nevyjede. Ale bude s námi všude. Nejen v údolí Moravice, které vzpomenu naposledy. Bude s námi ve všech tramských chatách, ve všech campech, u všech řek, u všech ohňů – bude v srdcích a myslích všech kamarádů a kamarádek. Nesmíme zapomenout!

KAMARÁDI